

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

NÁLEZ

Ústavného súdu Slovenskej republiky

V mene Slovenskej republiky

III. ÚS 266/06-54

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 28. februára 2008 v senáte zloženom z predsedu Sergeja Kohuta a zo sudcov Ľudmily Gajdošíkovej a Juraja Horvátha prerokoval prijatú sťažnosť M. B., Š., zastúpeného advokátkou JUDr. E. B., B., vo veci namietaného porušenia základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 145/02 (pôvodne pod sp. zn. 6 C 148/00), postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 10/02, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Nc 15/02 a sp. zn. 10 Co 294/05 a takto

rozhodol:

Sťažnosti M. B. **n e v y h o v u j e .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavný súd Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) uznesením č. k. III. ÚS 266/06-13 z 23. augusta 2006 prijal podľa § 25 ods. 3 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) na ďalšie konanie sťažnosť M. B. (ďalej len „sťažovateľ“), v ktorej namieta porušenie svojich základných práv podľa čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), postupom Okresného súdu Dunajská Streda (ďalej aj „okresný súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 145/02 (pôvodne pod sp. zn. 6 C 148/00), postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 10/02, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave (ďalej aj „krajský súd“) v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Nc 15/02 a sp. zn. 10 Co 294/05.

Porušenie základného práva na prerokovanie svojej veci bez zbytočných prietahov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy vidí sťažovateľ v nasledovnom opísanom skutkovom stave.

Sťažovateľ podal okresnému súdu 15. novembra 2000 žalobu, ktorou sa domáhal mimoriadneho zvýšenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia, ako i náhrady škody z titulu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti a ktorá bola zaevidovaná pod sp. zn. 6 C 148/00. Zákonná sudkyňa v tejto veci následne predsedníčke okresného súdu oznámila, že sa v tejto veci cíti byť zaujatou. Spis v predmetnej veci bol postúpený krajskému súdu, ktorý po deviatich mesiacoch rozhodol o vylúčení zákonnej sudkyne z prerokovania tejto veci. Predmetná vec bola 29. októbra 2001 pridelená novej zákonnej sudkyňi, ktorá 13. novembra 2001 dala pokyn na postúpenie spisu Okresnému súdu Galanta z dôvodu miestnej príslušnosti, ktorý bol zrealizovaný až po dvoch mesiacoch (spis bol doručený 15. januára 2002). Sťažovateľ následne zaslal Okresnému súdu Galanta, na ktorom bola táto vec vedená pod sp. zn. 7 C 10/02, viaceré urgencie za účelom nariadenia pojednávania.

Keďže Okresný súd Galanta s postúpením spisu v tejto veci nesúhlasil, odstúpil ho krajskému súdu za účelom rozhodnutia o miestne príslušnom súde. Dňa 26. júla 2002 krajský súd rozhodol, že na prerokovanie a rozhodnutie tejto veci je miestne príslušný

Okresný súd Dunajská Streda, ktorému bol však spis doručený až po uplynutí ďalších takmer desiatich mesiacov. Okresný súd následne predmetnú žalobu zaregistroval pod novou sp. zn. 7 C 145/02.

Prvé pojednávanie vo veci okresný súd nariadil po viac ako dva a pol roku od podania žaloby a ďalšie pojednávania konané 26. júna 2003, 2. októbra 2003 a 1. decembra 2003 boli podľa názoru sťažovateľa „*viacmenej zmarené*“ v dôsledku neskorého zaslania predvolania na jednotlivé pojednávania účastníkom konania zo strany okresného súdu.

Viac ako tri roky od podania žaloby na pojednávaní 15. januára 2004 bolo okresným súdom nariadené znalecké dokazovanie, ktoré je podľa názoru sťažovateľa nadbytočné a spôsobujúce prieťahy v konaní, pretože mimoriadne zvýšenie bolestného a sťaženie spoločenského uplatnenia je vecou právnou, nie medicínskou, a sťažovateľove nároky v zmysle posudkov, ktoré doručil okresnému súdu, boli vysporiadané, pokiaľ ide o dôvod, a bol uhradený i maximálny limit odškodnenia, ktorý pripúšťa vyhláška ministerstiev zdravotníctva a spravodlivosti, Štátneho úradu sociálneho zabezpečenia a Ústrednej rady odborov č. 32/1965 Zb. o odškodňovaní bolesti a sťaženia spoločenského uplatnenia v znení neskorších predpisov (ďalej len „*vyhláška č. 32/1965 Zb.*“). Znalecké posudky boli okresnému súdu po opakovaných urgenciách sťažovateľa doručené 11. mája 2004 a 19. júla 2004. Ďalšie pojednávanie v tejto veci bolo okresným súdom uskutočnené až 24. januára 2005. Okresný súd v tejto veci 2. mája 2005 po takmer piatich rokoch od začatia konania žalobu v časti uplatnených nárokov z titulu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti vylúčil na samostatné konanie, ktoré je toho času vedené pod sp. zn. 8 C 119/05, a súčasne rozsudkom v tento deň rozhodol v časti žaloby týkajúcej sa odškodnenia bolestného a sťaženia spoločenského uplatnenia a ich mimoriadneho zvýšenia.

K ďalším prieťahom v tomto konaní podľa sťažovateľa došlo aj tým, že v časti uplatnených nárokov z titulu straty na zárobku po skončení práceneschopnosti, ktoré bolo

vylúčené na samostatné konanie, okresný súd takmer počas piatich rokov nekonal a v máji 2005 vylúčil vec na samostatné konanie, ktoré je vedené pod sp. zn. 8 C 119/05.

Sťažovateľ 24. novembra 2005 požiadal krajský súd o nariadenie termínu pojednávania, pretože predlžovaním konania v tejto veci mu vznikla i ďalšia škoda, ktorá spočíva v tom, že z uplatneného nároku si nemôže požadovať úrok z omeškania (z dôvodu, že rozhodnutie o tomto nároku podľa § 7 ods. 3 vyhlášky č. 32/1965 Zb. patrí do výlučnej právomoci súdu). Krajský súd na jeho žiadosť nereagoval a nariadil pojednávanie až po podaní ďalšej sťažnosti na prietahy z 26. januára 2006.

Sťažovateľ napriek tomu, že súdy zúčastnené na konaní v tejto veci vybavili jeho sťažnosti ako neopodstatnené, je toho názoru, že v predmetnej veci došlo k prietahom, v dôsledku ktorých mu vznikla ujma, ktorá spočíva v tom, že nemohol tieto finančné prostriedky - nemajetkovú ujmu počas obdobia piatich rokov užívať na účely, na ktoré mu mali byť poskytnuté, t. j. na kompenzovanie dôsledkov ťažkého zdravotného postihnutia.

Krajský súd rozhodol v tejto veci rozsudkom sp. zn. 10 Co 294/05 z 20. marca 2006, ktorým rozsudok okresného súdu zmenil. Sťažovateľ celý priebeh tohto odvolacieho konania *„vníma ako reakciu za podané sťažnosti na prietahy v konaní“*.

Podľa sťažovateľa zúčastnené súdy na tomto konaní svojím postupom v tejto veci porušili jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy.

Sťažovateľ vo svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd vydal nález, v ktorom vysloví, že jeho základné právo podľa čl. 48 ods. 2 ústavy bolo postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 145/02 (pôvodne pod sp. zn. 6 C 148/00), postupom Okresného súdu Galanta v konaní pod sp. zn. 7 C 10/02, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Nc 15/02 a sp. zn. 10 Co 294/05 porušené, priznal sťažovateľovi náhradu škody v sume 645 480 Sk a primerané finančné zadosťučinenie v sume 300 000 Sk. Návrh na priznanie primeraného finančného zadosťučinenia odôvodnil tým, že predstavuje nemajetkovú ujmu, ktorá mu

vznikla postupom súdov zúčastnených na konaní v jeho veci, v ktorom došlo k obmedzeniu jeho základných práv a slobôd.

Podaním doručeným ústavnému súdu 21. augusta 2006 sťažovateľ doplnil návrh petitu tak, že žiadal priznať aj trovy konania.

Na výzvu ústavného súdu účastníci konania oznámili, že súhlasia s prerokovaním veci bez ústneho pojednávania. Pretože vzhľadom na charakter veci nemožno od ústneho pojednávania očakávať jej ďalšie objasnenie, ústavný súd podľa § 30 ods. 2 zákona o ústavnom súde upustil v danej veci od ústneho pojednávania.

II.

Ústavný súd na základe sťažnosti a z pripojených písomností, vyjadrení účastníkov konania a spisu Okresného súdu Dunajská Streda v konaní pod sp. zn. 7 C 145/02 (pôvodne pod sp. zn. 6 C 148/00), spisu Okresného súdu Galanta v konaní pod sp. zn. 7 C 10/02, ako aj spisov Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Nc 15/02 a sp. zn. 10 Co 294/05 zistil, že sťažovateľ (v postavení navrhovateľa) sa žalobou podanou na Okresnom súde Dunajská Streda 21. novembra 2000 domáhal mimoriadneho zvýšenia náhrady za bolesť a sťaženie spoločenského uplatnenia proti odporcom: 1. W., spol. s r. o., K., 2. E., a. s., S., 3. B. O., Š., 4. J., spol. s r. o., B.

Okresný súd Dunajská Streda vec zaevidoval pod sp. zn. 6 C 148/00.

Zákonná sudkyňa 16. januára 2001 oznámila predsedníčke okresného súdu, že sa cíti byť vo veci zaujatá.

Krajský súd rozhodol 31. augusta 2001 uznesením č. k. 10 NC 2/01-49 o vylúčení zákonnej sudkyne z pojednávania a rozhodovania vo veci sp. zn. 6 C 148/00.

Okresný súd 15. januára 2002 postúpil vec Okresnému súdu Galanta z dôvodu miestnej príslušnosti. Vec bola ďalej vedená pod sp. zn. 7 C 10/02.

Krajský súd v Trnave 26. júla 2002 uznesením sp. zn. 10 Nc 15/2002 rozhodol tak, že miestne a vecne príslušným súdom na prerokovanie veci je Okresný súd Dunajská Streda.

Okresnému súdu Dunajská Streda bol spis doručený 30. októbra 2002. Vec bola zaevidovaná pod sp. zn. 7 C 145/02.

Dňa 20. marca 2006 krajský súd rozhodol rozsudkom sp. zn. 10 Co 294/05, ktorým trovy konania štátu a súdny poplatok zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie.

Dňa 14. júna 2006 navrhovateľ podal dovolanie proti rozsudku krajského súdu.

Dňa 14. júna 2006 bol spis odoslaný Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) na rozhodnutie o dovolaní. Najvyšší súd spis prevzal 21. júna 2006.

Rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. 1 Cdo 159/2006 z 28. septembra 2006 bolo dovolanie sťažovateľa zamietnuté. V časti týkajúcej sa priznania sumy 916 875 Sk dovolanie sťažovateľa proti tomuto rozsudku odvolacieho súdu odmietol.

Dňa 26. januára 2006 požiadala právna zástupkyňa sťažovateľa o opravu rozhodnutia.

Dňa 18. januára 2007 Okresný súd Dunajská Streda uznesením návrh sťažovateľa na vydanie opravného, resp. doplňujúceho rozhodnutia zamietol.

Dňa 19. februára 2007 Okresný súd Dunajská Streda uznesením rozhodol o odmene znalca za vypracovaný znalecký posudok.

Sťažovateľ sa na prietahy v konaní sťažoval na štátnej správe Okresného súdu Dunajská Streda a Krajského súdu v Trnave. Jeho sťažnosť z 15. júla 2005 vo veci vedenej pod sp. zn. 7 C 145/2002 Okresný súd Dunajská Streda nepovažoval za opodstatnenú s poukazom na skutkovú a právnu zložitosť veci.

Za dôvodnú neuznala sťažovateľovu sťažnosť ani podpredsedníčka Krajského súdu v Trnave. V upovedomení o spôsobe vybavenia sťažnosti z 2. februára 2006 uviedla:

„(...) Je pravdou, že predmetná vec, ktorej predmetom je náhrada škody na zdraví, je vecou, ktorá v zmysle judikatúry strassburgských orgánov vyžaduje osobitnú rýchlosť a má preto prednosť pred inými vecami. Na rýchlosť jej vybavenia však má vplyv viacero okolností, ktoré je nevyhnutne zohľadniť.

(...) Vybavenie danej veci sa oddialilo i tým, že sudkyňa – spravodajkyňa bola v období od 18. 10. 2005 až do 19. 11. 2005 dlhodobo práceneschopná.

(...) predmetná vec je právne skutkovo a napokon i rozsahom náročnejšia, čo vyžaduje dlhší čas na štúdium, s poukazom na čas, ktorý uplynul od dôjdenia veci na tunajší súd do vytýčenia odvolacieho pojednávania, nepovažujem Vašu sťažnosť na prieťahy v danom konaní v tomto štádiu za dôvodnú.“

III.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadosťučinenie.

Predmetom konania pred ústavným súdom bolo posúdenie len tej časti sťažnosti, ktorú prijal ústavný súd uznesením č. k. III. ÚS 266/06-13 na ďalšie konanie a ktorá sa dotýka okolnosti, či postupom Okresného súdu Dunajská Streda v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 145/02 (predtým vedenom pod sp. zn. 6 C 148/00), postupom Okresného súdu Galanta v konaní vedenom pod sp. zn. 7 C 10/02, ako aj postupom Krajského súdu v Trnave v konaniach vedených pod sp. zn. 10 Nc 15/02 a sp. zn. 10 Co 294/05, došlo k porušeniu základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, podľa ktorého „Každý má právo, aby sa jeho vec (...) prerokovala bez zbytočných prieťahov (...), ktorý rozhodne

o jeho občianskych právach alebo záväzkoch (...)“.

Účelom základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov je odstránenie stavu právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. K vytvoreniu želateľného stavu, t. j. stavu právnej istoty, dochádza právoplatným rozhodnutím súdu alebo iného štátneho orgánu.

Sťažovateľ ústavnému súdu doručil sťažnosť 27. júna 2006. Konanie vedené Okresným súdom Dunajská Streda pod sp. zn. 7 C 145/02 v spojení s konaním vedeným Krajským súdom v Trnave pod sp. zn. 10 Nc 15/02 bolo skončené rozsudkom z 20. marca 2005, ktorý nadobudol právoplatnosť 19. mája 2006. V tomto konaní bolo subsumované aj konanie vedené Okresným súdom Galanta pod sp. zn. 7 C 10/02.

S poukazom na skutočnosť, že sťažovateľ proti právoplatnému rozhodnutiu Okresného súdu Dunajská Streda 14. júna 2006 podal dovolanie, ústavný súd prijal sťažnosť na ďalšie konanie.

Najvyšší súd však 28. septembra 2006 o dovolaní sťažovateľa rozhodol rozsudkom sp. zn. 1 Cdo 159/2006 tak, že dovolanie zamietol. V časti týkajúcej sa priznania sumy 916 875 Sk dovolanie odmietol.

Po rozhodnutí najvyššieho súdu o dovolaní sťažovateľa už bez akýchkoľvek pochyb možno vylúčiť opodstatnenosť tvrdení sťažovateľa o existencii jeho právnej neistoty v označených konaniach.

S ohľadom na tieto okolnosti ústavný súd nemohol konštatovať porušenie základného práva sťažovateľa zaručeného v čl. 48 ods. 2 ústavy, a preto sťažnosti nevyhoveli.

Z dôvodu nevyhovenia sťažnosti sa ústavný súd nezaoberal návrhom sťažovateľa na prikázanie okresnému súdu vo veci konať a návrhom na priznanie primeraného finančného

zadosťučinenia, lebo rozhodovanie o týchto návrhoch je viazané na vyhovenie sťažnosti a následný výrok o porušení základného práva alebo slobody.

V zmysle § 36 ods. 2 zákona o ústavnom súde v spojení s ustanoveniami § 142 a nasl. Občianskeho súdneho poriadku ústavný súd rozhodol, že žiadny z účastníkov konania nemá právo na náhradu trov konania.

Vzhľadom na čl. 133 ústavy, podľa ktorého proti rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok, treba pod „právoplatnosťou rozhodnutia“ uvedenou vo výroku tohto rozhodnutia rozumieť jeho doručenie účastníkom konania.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 28. februára 2008